

bedre end dem, der i Almindelighed er Tale om at bygge for Jernbanefunktionærerne. Den Bolig, der her er Tale om at bygge, vil jeg paatage mig at bygge for halvtredie Tusinde Kroner, og saa skal det endda blive flot, Jeg vil henstille til Ministeren, at han, naar der skal bygges, i Stedet for at henvende sig til Arkitekter i København, paa hvert enkelt Sted, hvor der skal bygges, liciterer Arbejdet bort til de stedlige Haandværkere, der ere vante til at bygge for os andre, som dog ogsaa ere nogenlunde anstændige Mennesker. Hvis man opfordrede dem til at komme med Forslag til disse Bygninger, idet man opgav dem, hvad der skal rummes i dem, og man saa sammenlignede deres Tilbud, tror jeg, Banerne vilde faa langt bedre og billigere Bygninger end dem, de Herrer Arkitekter her fra Byen kunne lave. Vi have i Jylland ikke saa faa Beviser paa, hvad de københavnske Arkitekter kunne lave, det kan ikke alene paavises gennem Finansloven, men ogsaa ved private Foretagender ude paa Landet, hvor Bygningerne ere byggede af de fineste Arkitekter. Vi have Beviser paa, at Folk, for hvem det er brændt, have henvendt sig til Arkitekter her i København, og saa have de aldrig faaet Raad til at flytte ind i Bygningerne, Der kan paavises flere Tilfælde heraf blandt private Besiddere, og noget lignende sker vel ogsaa for Staten. Vi kunne bare se rundt om paa Stationerne de Pissoirer, der ere byggede der, og som i Reglen koste mere end de Bygninger, hvorom her er Tale, naar de skulle bygges af Sten fra Sjælland.

Men, som sagt, det er jo ikke en Bebrejdelse, jeg retter til den højtærede Minister, for han deler Skæbne med sine Kolleger og alle forhenværende Kolleger i saa Henseende. Vi have jo hvert evige Aar haft dette Spørgsmaal fremme paa Finansloven, og der sidder et æret Medlem (Dinesen), som en Gang om Aaret plejer at paatale Bygningsudgifterne, og jeg kan kun i allerhøjeste Grad sympatisere med ham deri. Jeg skal slutte disse Bemærkninger med at sige, at jeg har stor Sympati for Forslaget i dets Helhed, og jeg haaber, at den højtærede Minister maa have Held til at gennemføre det, og jeg haaber, at han skal have Held til at gennemføre det til en langt billigere Pris, end han har tænkt sig; men jeg vil kun gøre den Bemærkning, som for øvrigt ogsaa er gjort af flere ærede Talere, at det er mærkeligt, at vi skulle have Pengene fra Statslaanefonden,

for jeg troede, at Statslaanefonden var oprettet for at støtte alle Foretagender af social Betydning, som bleve iværksatte enten af Kommunerne eller af private med Statens Billigelse. Men gaar nu Staten selv hen og laaner af sin egen Statslaanefond, bliver der mindre at laane ud til andre. Det er en Henstilling, jeg maa gøre.

Ministeren for offentlige Arbejder (*Svend Høgsbro*): Eften den velvillige Modtagelse, som i alt Fald Grundtanken i det foreliggende Lovforslag har faaet, og naar henses til, at Enkeltheder i Lovforslaget, efter hvad der er antydnet, ville blive gjort til Genstand for Behandling i Udvalg, kan jeg fatte mig ret kort overfor de faldne Bemærkninger. Der er dog et Spørgsmaal, som jeg maa dvæle lidt ved, et Spørgsmaal, som er blevet berørt af flere ærede Talere. Det var den Tanke, som kom frem fra den første ærede Talers Side, om at optage Spørgsmaalet om Huslejettillæg og Tantiemens Fordeling, maaske Lønningsforholdene for Statsbanerne i det hele taget, til en samlet Overvejelse. Der kan vist være Grund til en saadan samlet Overvejelse, det skal jeg i alt Fald ikke udtale mig imod eller opholde mig videre ved, men naar man fra anden Side har ført den Tanke videre — jeg sigter herved særlig til det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 3die Valgkreds (Dinesen) og det ærede Medlem for Odense Amts 4de Valgkreds (Berntsen), saaledes forstod jeg dem i alt Fald — at saa skulde hele dette Lovforslags Gennemførelse knyttes sammen med en saadan samlet Overvejelse, saa vil jeg dog henstille til de ærede Medlemmers velvillige og nærmere Overvejelse, om det nu ogsaa skulde være nødvendigt eller rigtigt, og i saa Henseende vil jeg da bede disse ærede Medlemmer og andre at lægge nøje Mærke til, hvad jo for øvrigt let falder i Øjnene, og hvad jeg ogsaa betonedede ved Lovforslagets Forelæggelse, at trods den Enhed, som Lovforslaget udgør, er det dog to højst forskellige Tanker, der ligge i det, og som det tilsigter at imødekomme, nemlig dels den, at opføre Tjenesteboliger til Brug for dem, som Statsbanerne forlange skulle bo paa et vist bestemt Sted i Nærheden af deres Station eller Arbejdsplads, og dels den at opføre Boliger for dem, der for Banernes Skyld gerne kunne bo i en temmelig fjern Afstand derfra, men som paa Grund af Forholdene paa Stedet ellers vilde komme til at give en i Forhold til Lønningen